

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 5 sierpnia 2011 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 28 lipca 2011 r. ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 2 w lit. b, w pkt 13a wyrazy "kształcenia, treści" zastępuje się wyrazami "kształcenia i treści";
- 2) w art. 1 w pkt 11, w art. 10 w ust. 3 w pkt 2 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyraz "odpowiednio";
- 3) w art. 1 w pkt 15 w lit. b, w ust. 6b skreśla się wyrazy "art. 16";
- 4) w art. 1 w pkt 15 w lit. b, w ust. 6b skreśla się wyraz "odpowiednio" oraz wyraz "szkoły," zastępuje się wyrazami "szkoły albo";
- 5) w art. 1:
 - a) po pkt 18 dodaje się pkt 18a w brzmieniu:

"18a) uchyla się art. 23;"
 - b) w pkt 19:
 - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

"art. 24 otrzymuje brzmienie:"
 - skreśla się art. 23;

- 6) w art. 1 w pkt 19, art. 24 ust. 1–3 otrzymują brzmienie:
- "1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na wniosek ministra właściwego w zakresie zawodu, którego dotyczy wniosek, określi, w drodze rozporządzenia, klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, z uwzględnieniem klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy.
 2. Klasyfikacja zawodów, o której mowa w ust. 1, wskazuje także typy szkół ponadgimnazjalnych, w których może odbywać się kształcenie w danym zawodzie, kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie, zawody, w których nie wyodrębnia się kwalifikacji, wnioskodawcę oraz obszary kształcenia, do których są przypisane zawody, a także kwalifikacje w zawodzie, których kształcenie może być prowadzone na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.
 3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się opinię organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.).";
- 7) w art. 1 w pkt 25, w art. 62a w ust. 1 wyrazy "Organy prowadzące" zastępuje się wyrazami "Organ prowadzący" oraz wyraz "mogą" zastępuje się wyrazem "może";
- 8) w art. 1 w pkt 27, w art. 68a w ust. 2 w pkt 4 po wyrazach "instytucjach rynku pracy" dodaje się wyrazy "(Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.)";
- 9) w art. 1 w pkt 27, w art. 68a w ust. 2 w pkt 5 wyrazy "osoby prawne i fizyczne" zastępuje się wyrazem "podmioty";
- 10) w art. 1 w pkt 30 w lit. a, w ust. 3 wyrazy "Począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r., kwoty" zastępuje się wyrazem "Kwoty";
- 11) w art. 6 w pkt 5 w lit. b użyte po raz drugi wyrazy "ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty" zastępuje się wyrazami "tej ustawy";

- 12) w art. 15 w ust. 1 skreśla się wyrazy "przez osoby prawne lub fizyczne" oraz wyrazy "osoby te uzyskały" zastępuje się wyrazem "uzyskano";
- 13) w art. 22 po wyrazie "wyjątkiem" dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako pkt 1 i dodaje się pkt 2 w brzmieniu:
"2) art. 1 pkt 30 lit. a w zakresie dotyczącym ust. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r."

WICEMARSZAŁEK SENATU

Grażyna SZTARK

Uzasadnienie

Na posiedzeniu w dniu 5 sierpnia 2011 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy – o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw i uchwalił do niej 13 poprawek.

Poprawka nr 1 uściśla definicję pojęcia "podstawa programowa kształcenia w zawodach". Zgodnie z definicją w kształcie przyjętym przez Sejm zestawy celów kształcenia nie musiałyby być opisane w formie oczekiwanych efektów kształcenia. Zdaniem Senatu nie jest to zgodne z wolą ustawodawcy.

W poprawce nr 2 Senat eliminuje z przepisu wyraz, który nie ma wartości normatywnej, a co więcej może wprowadzać w błąd. O tym jakie wykształcenie ma posiadać osoba, która ukończyła 18 lat, jeżeli chce uzyskać dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe, przesądzają w sposób niebudzący wątpliwości lit. a i b w nowelizowanym art. 10 w ust. 3 w pkt 2.

Poprawka nr 3 koryguje błędne odesłanie. W związku z tym, iż w nowelizowanym art. 16 ust. 6b odsyła się do wcześniejszego ustępu tego samego artykułu, nie ma potrzeby wskazywać w odesłaniu oznaczenia podstawowej jednostki redakcyjnej.

Poprawka nr 4 zmierza do wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych. Przepis w brzmieniu uchwalonym przez Sejm mógł sugerować, iż chodzi w nim o przyjęcie do szkoły w celu przygotowania zawodowego, a nie o przyjęcie do szkoły albo w celu przygotowania zawodowego. Poza tym użyty w art. 16 ust. 6b w nowym brzmieniu wyraz "odpowiednio" jest zbędny.

W art. 23 ustawy o systemie oświaty (zarówno w brzmieniu dotychczasowym, jak i nowym) ustawodawca przewiduje, iż rozporządzenia wydane na podstawie wymienionych w tym przepisie delegacji będą uzgadniane z innymi ministrami. Senat zwraca uwagę, iż uzgodnienia międzyresortowe są elementem procedury prawotwórczej w ramach prac Rady Ministrów i w związku z tym rozporządzenia, które będą wydawane albo zmieniane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i 2a oraz art. 22a ust. 8 zostaną poddane procesowi uzgodnień bez względu na to czy zostanie to ustawą o systemie oświaty nakazane czy też nie. Mając to na względzie uznano, iż – ze względu na brak nowości normatywnej – art. 23 należy z ustawy o systemie oświaty wyeliminować (poprawka nr 5).

Przyjmując poprawkę nr 6 Senat wziął pod uwagę, iż organizacje pracodawców (nawet reprezentatywne) nie mogą być, w myśl Konstytucji, uznane za mające kompetencję do tworzenia prawa (powszechnie obowiązującego). Forma współuczestniczenia w wydaniu aktu wykonawczego "na wniosek", jako bardzo silna forma współuczestnictwa, zastrzeżona

jest właśnie dla takich podmiotów.¹ Jedyną formą współuczestniczenia w wydaniu aktu normatywnego, którą można by zastosować w odniesieniu do organizacji pracodawców jest forma "opinii". Niemniej mając na względzie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców Senat się na to nie zdecydował. Stosowne kompetencje organizacji pracodawców w zakresie opiniowania projektów aktów normatywnych wynikają dostatecznie ze wskazanego przepisu. Ponadto w poprawce nr 6 uściślono, kogo należy rozumieć pod pojęciem "właściwy minister" i uznano, iż chodzi tu o ministra właściwego w sprawie zawodu, którego dotyczy wniosek (właściwość w tym zakresie powinna być oceniana przez pryzmat ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej). Senat zwrócił również uwagę na problem związany z art. 24 ust. 2 w brzmieniu nadanym rozpatrzoną ustawą. Określając co powinno być uregulowane w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego zasugerowano, iż minister właściwy do spraw oświaty i wychowania przypisywał będzie określonym ministrom właściwość w sprawie konkretnych zawodów. Tego rodzaju interpretacja byłaby niedopuszczalna systemowo, minister w drodze rozporządzenia nie może określać kompetencji innego ministra. Kompetencje ministra w zakresie określonych działów wynikają bowiem z ustawy o działach administracji rządowej, a szczegółowy zakres działania konkretnego ministra określa Prezes Rady Ministrów wydając rozporządzenie na podstawie art. 33 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (w rozporządzeniu takim w szczególności Prezes Rady Ministrów "przypisuje" ministrowi określone działy administracji rządowej). Senat uznał w tym przypadku, iż w klasyfikacji przy konkretnym zawodzie powinno się wskazywać wnioskodawcę (tj. ministra, który wystąpił z wnioskiem o wpisanie danego zawodu do klasyfikacji). Wskazanie takie miałyby charakter wyłącznie deklaratoryjny. Przyjęto także, iż nowelizowany art. 24 ust. 2 odnosić się powinien nie do rozporządzenia jako takiego, ale do klasyfikacji. Przepis ten określa bowiem, jak powinna być skonstruowana klasyfikacja i jakie informacje – oprócz wskazania zawodów – powinny być w niej zawarte.

Zestawiając ze sobą art. 62 i art. 62a pojawiła się wątpliwość, dlaczego ustawodawca w dodawanym art. 62a mówi o organach w liczbie mnogiej. Konsekwencją użycia liczby mnogiej mogłaby być interpretacja, w myśl której w art. 62a mowa jest o różnych organach. Interpretacja ta nie jest zgodna z wolą ustawodawcy i w związku z tym, dążąc do zapewnienia jednoznaczności przepisu uchwalono poprawkę nr 7.

¹ Zob. S. Wronkowska, M. Zieliński, *Komentarz do zasad techniki prawodawczej z dnia 20 czerwca 2002 r.*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2004, s. 162-170.

Poprawka nr 8 zmierza do sformułowania odesłania zgodnie z § 158 Zasad techniki prawodawczej. Odsyłając po raz pierwszy w akcie normatywnym do innego aktu normatywnego należy po tytule przytoczyć dzienniczek promulgacyjny (w analizowanym przypadku zastosowanie znajdzie § 158 ust. 1 pkt 3 Zasad techniki prawodawczej).

Zgodnie z art. 83a ust. 2 ustawy o systemie oświaty, działalność oświatowa nieobejmująca prowadzenia szkoły, placówki lub zespołu, o którym mowa w art. 90a ust. 1 tej ustawy, może być podejmowana na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. W nowelizowanym art. 68a ust. 2 pkt 5 oraz w przepisie przejściowym art. 15 ustawodawca sugeruje, iż działalność, o której mowa w art. 83a ust. 2, może być prowadzona wyłącznie przez osoby fizyczne i osoby prawne. Ograniczenia tego nie da się pogodzić z przytoczonym wyżej przepisem ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, dlatego też uchwalono poprawki nr 9 i 12.

Poprawki nr 10 i 13 zmierzają do wyeliminowania wątpliwości, które przepisy znajdą zastosowanie do waloryzacji dofinansowania kosztów kształcenia w okresie między 1 września 2012 r., a 1 stycznia 2013 r. Ponadto, zdaniem Senatu, niewłaściwa jest technika polegająca na wskazaniu w przepisie merytorycznym terminu, od którego przepis ma moc wiążącą. Termin, od którego przepis wiąże powinien wynikać z przepisu o wejściu w życie. Wyjątkowo w przypadku, gdy ustawodawca zamierza odstąpić od przepisu merytorycznego w okresie przejściowym albo incydentalnie, fakt ten może wynikać z przepisów przejściowych lub dostosowujących. W analizowanej sytuacji z przypadkiem takim nie mamy do czynienia, a wolą ustawodawcy jest, aby nowe zasady waloryzacji weszły w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Poprawka nr 11 ma charakter redakcyjny. Eliminuje ona zbędnie przytoczony po raz drugi tytuł ustawy o systemie oświaty.